

Vzdělávací obor: **Výchova k občanství**

Očekávaný výsledek učení: CAS-VKO-002-ZV9-006

Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.

Popis úrovně NA CESTĚ

- Vysvětlí, na jakých principech jsou volby založené.
- Na příkladu vysvětlí rozdíl mezi aktivním a pasivním volebním právem.
- Diskutuje o tom, jaké přínosy a nevýhody mají volby pro občana a pro společnost jako celek.

Volební (f)akt

autor materiálu: Petr Hájek

Anotace

Tato aktivita propojuje porozumění principům voleb s mediální gramotností. Žáci zkoumají klíčové principy demokratických voleb, rozdíl mezi aktivním a pasivním volebním právem a zároveň analyzují tvrzení a mýty, které se o volbách šíří ve veřejném prostoru. Pracují s texty, statistikami a výroky z různých zdrojů (včetně těch vědeckých nebo pseudovědeckých), učí se je ověřovat a rozlišovat fakta od názorů. Závěr tvoří debata o přínosech a limitech voleb.

Zadání pro žáky

1. Vypracuj si odpovědi na tyto otázky:

- Co znamená, že volby jsou všeobecné, rovné, přímé a tajné?
- Co je aktivní volební právo (a kdo ho má)?
- Co je pasivní volební právo (a kdo ho má)?

Přidej příklad z běžného života nebo situace.

2. Pracujte ve skupině. Dostanete sadu výroků z médií, sociálních sítí nebo veřejných debat, např.:

- „Volby stejně nic nezmění.“
- „Všichni politici kradou.“
- „Volební účast mladých lidí klesá každý rok.“
- „Volby jsou zmanipulované.“
- „Když nepůjdu volit, je to také postoj.“

Úkol: Určete, zda jde o fakt, názor nebo hypotézu.

Pokuste se ověřit výroky ve spolehlivých zdrojích.

Vyberte jeden výrok a připravte krátkou argumentaci, proč s ním souhlasíte/nesouhlasíte.

3. Závěrečná reflexe: Jaký výrok mě nejvíc překvapil – proč?

Jak poznat rozdíl mezi faktem a názorem, když jde o politiku?

Co bych řekl někomu, kdo říká, že „volby stejně nemají smysl“?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání KRP-VED-000-ZV9-001	Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	- dávám žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, tvrzení hypotetické (hypotéza) a prostý názor, a to ve složitějších textech (výklad v učebnici, vědecký popularizační text, novinový text apod.), v mluveném projevu i audiovizuálním obsahu (televizní pořad, dokumentární film, film s vědeckou tematikou apod.) s vědeckým obsahem - zaměřuji se na to, aby žáci při posuzování relevance získávané vědecké informace systematicky zohledňovali povahu zdrojů tvrzení s vědeckým obsahem (učebnice, vědecký text, novinový text, dokumentární film, autorské video, sociální sítě apod.) - s oporou v konkrétních příkladech s žáky diskutuji o společenských dopadech mylných či záměrně manipulativních tvrzení, která se nacházejí v konfliktu s dostupným vědeckým poznáním (např. zatajování historických faktů, manipulace s výsledky přírodovědného výzkumu, intuice „zdravého rozumu“) - předkládám žákům konkrétní příklady pokřivení objektivní vědecké sdělení v důsledku zaujatosti či předsudků

Metodický komentář pro učitele

Aktivita je vhodná pro práci ve dvojicích nebo malých skupinách a podporuje kompetenci k řešení problémů i mediální gramotnost. Vhodné je žákům předem vysvětlit rozdíl mezi faktickým tvrzením, názorem a hypotézou. Učitel by měl připravit předem sadu výroků (pravdivých, zavádějících i názorových) a dát prostor pro argumentaci a ověřování. Zajímavé je zařadit i výsledky výzkumů o volební účasti nebo důvěře občanů v demokratické instituce.

Popis ověřování

Ověřování probíhá prostřednictvím práce s výroky a veřejnými tvrzeními. Žáci identifikují jednotlivé výroky jako fakt, názor nebo hypotézu a správně je označí. Následně ověřují spolehlivost informací tím, že určují zdroj, autora, případně dataci, nebo je porovnávají s jiným dostupným zdrojem. Každé své tvrzení podkládají konkrétním zdrojem. V závěrečné části diskutují výhody a nevýhody voleb, přičemž vedou řízený dialog, reagují na názory spolužáků a obhajují vlastní stanovisko. Formulují vlastní postoj k otázce voleb a na konkrétních příkladech vysvětlují rozdíl mezi aktivním a pasivním volebním právem.